

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

14. In exemptione suarum Ecclesiarum quænam comprehenduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

ordinariam potestatem exercere poterit in Parochianos. Philipp. Franc. e. per exemptionem n. 3. vers. 5. de privil. in 6. summa Angel. verb. exemptus n. 1. vers. Et exempta. Fumus verb. exemptio n. 3.

- 5 Conclusio tertia, exempto populo non censetur Ecclesia esse exempta. Franc. d. num. 3. vers. ult.
- 6 Conclusio quarta. Eadem dicta sunt in quibusvis aliis exemptionibus. Regulariter enim dispositio relata ad rem contentam non includit continentem, Franc. d. n. 3. vers. ult. in privil. trahantur ad casus diversos. Tirag. de retrad. Confan. §. 1. glo. 4. n. 97. fol. 106. Fumus verb. exemptio n. 3. §. 4. §. docti Archid. c. Frater 16. q. 1. n. 3.
- 7 Conclusio quinta. Exemptis clericis alicujus Ecclesie, tam Canonici quam alterius cujusvis ordinis Clerici exempti esse censentur. text. cap. per exemptionem. In fin. de privileg. in 6. ubi Franc. n. 3. vers. ultim. not.
- 8 Conclusio sexta, si verba privilegii sunt generalia, exemptio univertaliter concessa esse censetur, quia cura ubi D. D. de privileg. arg. d. cap. per exemptionem in fin. Io. de Ferrar. in d. glo. ad §. aliis rationibus. n. 4. Ita tamen, ut in primis semper attendenda sit mens concedentis, ne tam verba quam potissimum ipsam mentis rationem sequi videamur. l. aliter ff. de leg. 3. Barth. l. non dubium n. 9. §. 10. C. de legibus Dec. l. semper in stipulationib. n. 4. ff. de reg. juris l. ab eo ff. de supell. leg. Semper privilegium extenditur ad personas & casus non expressos, aut etiam restringitur ex præsumpta ac conjecturata mente privilegiantis Abb. c. sane n. 2. de celebrat. Missarum.
- 10 Conclusio septima. Privilegium concessum terræ intelligitur concessum personis seu hominibus ejusdem. l. si non speciali ubi Bald. C. de Testam. Sicut per exemptionem terræ censentur etiam personæ ejusdem terræ exemptæ. Rom. d. conf. 180. nu. 7. Bald. d. l. si non speciali.
- 11 Confirmatur id ipsum auctoritate ejusdem Romani Conf. 234. per tot. dicentis privilegia locis concessa extendi ad quaslibet personas ibi existentes etiam si Forenses sint & extraneæ, ubi etiam disputat an forensis aut laicus delinquens in Ecclesia capi in eadem possit, id quod resolvit negative. per c. Frater 15. qu. 4. Bald. d. l. si non speciali. qua de re infra l. 4. quest. 95.

Q V Æ S T I O XIV.

In Exemptione suarum Ecclesiarum quam comprehendantur?

S U M M A R I U M.

1. Appellatione sui comprehenditur quod commune est. 2. Mandatum de providendo in Ecclesiis suis, extenditur ad eas qua mediato subiecta

jecta sunt.

3. Ea tantum Ecclesie sunt exempta, quae ple-
no iure ad exemptum spectant.

4. Suum proprie non est quod est commu-
ne.

6. Privilegia proprie intelligenda.

Difficultatem facit quia appellatione sui comprehenditur etiam id quod com-
mune est, *l. si quis servos ff. de leg. 3. l. pupillus §. fin. ff. de verb. sign.* adeo ut res
michi cum alio communis vendi & impignorari possit, quae de re doctè Mude-
us *l. nemo ex focis ff. pro socio fol. 64. Negus. de pig. in 3. memb. 2. par. princip. n. 59. & seqq.*
& non modò quod immediatè sed etiam quod mediatè suum est: ideo præceptum
de providendo alicui in Ecclesiis suis, extenditur ad eas quæ mediatè subjectæ sunt
c. pro illorum de prebendis. Sed respondeo cum Archidiacono eas tantum esse exem-
ptas, quæ pleno iure spectant ad exemptum, *Archid. in c. Frater. n. 4. ubi latè id exa-
minat. 16. quest. 11.* Imprimis quia exemptiones præjudicant iuri ordinario, ideoque
strictissime interpretandæ, *c. licet. de offic. ord. l. 2. §. merito §. si quis à principe ff. ne quid
in loco public. nec extendendæ sunt ad id quod commune est, nam suum propriè dici
non potest quod commune est, prout quoque quod mediatè ad aliquem spectat, su-
um esse propriè dici non potest. l. quæsitum, §. celsus ff. de fundo instr. leg. Archid. nu. 5.
latissimè lason l. servi electione §. labeon. l. 4. 10. 20 21. 22 ff. de legat. 1.*

Potro certum est, privilegia semper extendenda esse secundum propriam verbo-
rum significationem ut quando minus fieri possit ordinariæ obliat potestati, quæ est
perquam favorabilis *l. scribit quinius l. plautus ff. de auro & argento leg. copiosiusque id
probat Archid. d. c. Frater 16. quest. 1. num. 5. & dixi supra quest. 4.* De qua questione
prolixius videri poterit Philipp. Francus. *in c. cum in illis fin. num. 2. & 3. de Preb. in 6.*
Ubi disputat an dispositio restringenda sit ad id quod totum est disponens, an ve-
rò etiam extendenda ad id quod cum alio commune est; distinguitque inter disposi-
tionem odiosam & favorabilem, quemadmodum apud eundem videre latius poterit
lector.

Q U Æ S T I O XV.

Quid sit lex d'cecesana & lex jurisdictionis?

S U M M A R I U M.

1. In Episcopo generaliter unica jurisdictio.	5. Dissensio scribentium in hac materia.
2. Res iudicata in dioccesana, non præjudicat
in lege jurisdictionis.	6. Dissensio legis Dioccesana.
3. Derivatio legis dioccesana.	7. Dissensio legis jurisdictionis.
4. Commissione facta dioccesano censetur fa-
cta Episcopo.	8. Cuius species sit charitativum subsidium.
	9. Item Synodus Episcopalis.
	10. Item dissensio & Canonica Episcopalis

G IN

